

Uppsala kommun

Beslut för gymnasieskola efter tillsyn i Jällagymnasiet i Uppsala kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att senast den **29 september 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Uppsala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete även omfattar psykologisk kompetens för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun en anmärkning.

Skolinspektionen förutsätter att Uppsala kommun ser till att bristen åtgärdas och behöver inte redovisa åtgärderna till Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Uppsala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras på ett sätt som gör att det är möjligt att följa över tid. Dokumentationen ska omfatta information om och analys av måluppfyllelse samt beslut om förbättringsåtgärder.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen konstaterar att Jällagymnasiets naturbruksprogram uppnår kunskapsresultat som läsåret 2015/16 ligger lägre än genomsnittet i riket för detta program. Det gäller såväl genomströmning som genomsnittlig betygspoäng. Andelen elever vid Jällagymnasiet som uppnår grundläggande behörighet för högskolestudier är dock högre än genomsnittet för riket.

Det är Skolinspektionens bedömning att Jällagymnasiet bedriver en verksamhet som till övervägande del motsvarar de krav som författningarna ställer. Skolan behöver dock se till att elevhälsan i sitt förebyggande och hälsofrämjande arbete också använder sig av den kompetens som en psykolog kan ge.

Vidare är det Skolinspektionens bedömning att det för skolans systematiska kvalitetsarbete finns tydliga rutiner och att implementeringen av det årshjul som används som ledstång är på god väg. För att ytterligare betona och förstärka systematiken behöver dock rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet på ett tydligt sätt ger en samlad bild av verksamhetens måluppfyllelse och även av hur förutsättningarna och arbetsprocesserna har påverkat resultaten. I ett längre perspektiv är dokumentationen en förutsättning för att kunna kartlägga och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen samt för att kunna följa utvecklingen över tid.

Föreläggande**Förutsättningar för lärande och trygghet**

Skolinspektionens bedömning är att elevhälsan vid Jällagymnasiet inte är organiserad så att samtliga kompetenser inom elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoarbetet förutsätter en samverkan mellan elevhälsans olika kompetenser, men tillsynen visar att ingen psykolog aktivt deltar i elevhälsogruppernas förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbeten till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan (prop. 2009/10:165 s 276).

Vid intervjuer och av dokumentation framkommer att det vid skolan finns elevhälsoteam bestående av skolsköterska, kurator och specialpedagog men inte psykolog. Psykologisk kompetens finns i ett konsultativt team, centralt placerat hos kommunen. Elevhälsoteamet kan vända sig till dem när behov uppstår.

I intervjuerna framkommer att psykolog inte finns med i det förebyggande arbetet, men att det går bra att anlita psykologen från det konsultativa teamet i enskilda elevärenden. Skolans elevhälsoteam menar att de håller på att skapa rutiner för arbetet och bygga inför framtiden, när än fler elever väntas komma till skolan. Många i teamet är nya nu och det förebyggande och hälsofrämjande arbetet blir lidande när rutinerna håller på att implementeras.

Såväl rektor, programrektorer som lärare, elevhälsoteam och elever ger dock i intervjuer flera exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som görs vid skolan, både i grupp och på individnivå, för att stödja elevernas utveckling mot målen. I dessa saknas dock det perspektiv som en psykolog kan ha.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet vid Jällagymnasiet. I den dokumentation som redovisas framgår inte på ett tydligt sätt vilka analyser som är gjorda med utgångspunkt i resultat av värdegrundsarbete och kunskapsresultat samt hur de analyserna ligger till grund för de åtgärder som planeras att genomföras under året.

Av skollagen framgår att utbildningen på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt ska planeras, följas upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s 305) till ovanstående bestämmelser ska dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet bestå av information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder.

På Jällagymnasiet finns ett framtaget årshjul som ledstång i skolans systematiska kvalitetsarbete. I årshjulet redovisas insatser som ska ske under året för att identifiera utvecklingsområden i skolans pedagogiska verksamhet. Elever och lärare utvärderar kurserna vid kurslut, läraren gör en kursanalys som lämnas till programrektor och som används som ett av underlagen i medarbetarsamtal.

Programrektorerna håller klasskonferenser två gånger per läsår för att få en överblick över elevernas studiesituation och studieresultat. Elevhälsoteamet träffas en gång varje vecka för att identifiera utvecklingsområden och behov av förändringar och

anpassningar för enskilda elever och grupper. Pedagogiska möten hålls programvis varannan vecka, där lärare gemensamt identifierar utvecklingsbehov och för detta vidare till programrektorerna. Varje månad sammanställer programrektorn elevernas frånvaro, vilka elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, utredningar och åtgärdsprogram. Underlaget används som underlag för diskussion med enhetsrektorn och med programmets lärare för att alla ska få en gemensam och tydlig bild av utvecklingsbehoven.

Skolinspektionen har tagit del av den dokumentation som finns tillgänglig på enhetsnivå. Den består av enhetsrektorns underlag till den enhetsanalys, som görs muntligt på övergripande nivå med kommunens gymnasiechef. Av den kan utläsas den målbild som ska gälla för verksamheten år 2018, en kort redogörelse av de mål som gällde förra året och de insatser som gjorts för att uppfylla dem. I en nulägesanalys redovisas genomströmning för elever på naturbruksprogrammet, genomsnittlig betygspoäng för de tre senaste åren samt jämförelse mellan betyg och resultat på nationella prov i kursen Matematik 1. Vidare redovisas antalet studieavbrott under de senaste två åren på naturbruksprogrammet och introduktionsprogram liksom även uppgifter om antalet elever med risk för att inte nå gymnasieexamen på såväl naturbruksprogrammet som på fordons- och transportprogrammet. Resultat av arbetet med trygghet och trivsel mäts i en kommunövergripande enkät och resultatet redovisas kortfattat i dokumentationen.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av saknas dock analyser av betygsresultat i kurser och för program samt av vad som orsakat och påverkat dem. Därmed synliggörs inte heller resultatens koppling till de nya utvecklingsåtgärder som beslutats. I dokumentationen framgår exempelvis inte i vilken grad elever på introduktionsprogram har blivit behöriga till nationella program alternativt om utbildningen har lett till sysselsättning. Skolan erbjuder språkintröduktion för ett relativt stort antal elever, men i dokumentationen finns ingen uppgift om vilka ämnen som erbjuds eller vilka resultat som uppnås. Inte heller framgår i dokumentationen någon utvärdering och analys av hur det arbetsplatsförlagda lärandet har fungerat eller vilken effekt elevhälsans arbete har haft under året. I intervju menar elevhälsan att de inte känner till det årshjul som finns framtaget för det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan. En orsak är, menar de, att många i elevhälsan är nya och att rutinerna inte ännu har hunnit bli helt implementerade, men att de är på god väg.

Skolinspektionens bedömning är att Jällagymnasiet har rutiner för att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla verksamheten. Rutinerna är nyligen införda och ännu inte helt implementerade i hela organisationen. Följden blir att den övergripande dokumentationen av kvalitetsarbetet inte ger den samlade bilden av verksamhetens måluppfyllelse och hur förutsättningarna och arbetsprocesserna har påverkat resultaten. I ett längre perspektiv är dokumentationen en förutsättning för att kunna kartlägga och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen samt för att kunna följa utvecklingen över tid.

Motivering till anmärkning som ingripande

Av skollagen framgår att Skolinspektionen istället för att meddela ett föreläggande, får tilldela en huvudman en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten.

Av tillsynen framgår att det vid Jällagymnasiet bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete med det innehåll som författningarna föreskriver. Kvalitetsarbetet dokumenteras dock inte till fullo.

Skolinspektionen bedömer att bristen är mindre allvarlig och väljer därför att tilldela huvudmannen en anmärkning. Huvudmannen behöver inte redovisa åtgärderna till Skolinspektionen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uppsala kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uppsala kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uppsala kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uppsala kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Agnetha Burström
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Jällagymnasiet

Fakta om Jällagymnasiet

Gymnasieskolan erbjuder utbildning på naturbruksprogrammet och sedan höstterminen 2016 även på fordon- och transportprogrammet. Inom kort finns också planer på att samla fler av kommunens yrkesprogram vid Jällaskolan och först på tur står bygg- och anläggningsprogrammet. Gymnasieskolan erbjuder också utbildning på introduktionsprogram i form av yrkesintroduktion och sedan november 2015 även på språkintroduktion.

Verksamheten ligger organisatoriskt under Uppsala kommuns utbildningsnämnd. Skolans ledning består av en enhetsrektor och två programrektorer, en för naturbruksprogrammet och en för introduktionsprogrammen och för fordon- och transportprogrammet. Enhetsrektorn är också enhetsrektor för Ekebygymnasiet.

Under läsåret 2016/17 finns, enligt Skolverkets officiella statistik 178 elever på de nationella programmen och 123 elever på introduktionsprogram, där yrkesintroduktion har 70 elever och språkintroduktion har 53.

Måluppfyllelse

Enligt Skolverkets officiella statistik är den genomsnittliga betygspoängen för år 2016 på naturbruksprogrammet 12,9. År 2015 var den genomsnittliga betygspoängen 12,6 och år 2014 var den 13,5. För fordonsprogrammet finns ännu inga resultat, eftersom programmet är nytt för skolan under innevarande läsår.

År 2016 är andelen elever med examen från gymnasieskolan efter tre år 38,8 procent. Den andelen låg år 2015 på 46,8 och år 2014 på 45,2. Det senaste läsåret 2015/16 har 80 procent av avgångseleverna fått sin gymnasieexamen och 51,4 procent av eleverna har uppnått grundläggande behörighet till högskolestudier. Motsvarande andelar för riket är 88,8 procent med gymnasieexamen och 48,2 procent med grundläggande behörighet till högskolestudier.

I enhetsrektorns enhetsanalys för läsåret 2015/16 framkommer dock andra uppgifter, nämligen att 45 procent av eleverna har klarat sin gymnasieexamen efter tre år och att 50 procent har gjort det efter fyra år. När det gäller introduktionsprogrammen anges i skolans egen dokumentation för yrkesintroduktion att ingen elev har uppnått behörighet till nationellt program och att prioriteringen för eleverna på yrkesintroduktion har varit att bli anställningsbara.

Mellan 80 och 100 procent av eleverna har uppnått lägst betyget godkänt i samtliga gymnasiegemensamma kurser läsåret 2015/16. Den lägsta andelen, 80 procent, gäller för kursen Historia 1 och den högsta, 100 procent gäller för kursen Engelska 5. I riket varierar andelen mellan 93 och 99 procent. Även i riket gäller den lägsta andelen för kursen Historia 1 medan den högsta andelen gäller för kursen Svenska 1.

Av Skolinspektionens enkät¹ som genomfördes inför tillsynen för elever i årskurs 2 framgår lägre värden för Jälla gymnasieskola än för referensgruppen när det gäller variablerna *Grundläggande värden på skolan* och *Grundläggande värden i undervisningen/lärandet* – högre dock för *Studiero* och *Förhindra kränkningar*. Resultatet för variabeln *Trygghet* ligger i nivå med resultatet för referensgruppen.

Även personalenkäten visar på Jälla gymnasieskola lägre värden för variabeln *Grundläggande värden på skolan*, men högre för *Grundläggande värden i undervisningen/lärandet*. Variablerna *Studiero* och *Förhindra kränkningar* får även de ett lägre värde på Jällagymnasiet jämfört med referensgruppen.

I samtliga intervjuer som hållits med såväl elever som lärare, rektorer och elevhälsopersonal under tillsynsbesöket framhålls att skolan uppfattas som en trygg och trivsamt arbetsplats för elever och personal. Av kommunens egen enkät framgår att 92 procent av eleverna känner sig trygga på skolan.

¹ Skolinspektionen genomför Skolenkäten för att samla in synpunkter från elever, föräldrar och pedagogisk personal, som ett underlag inför tillsyn av skolan. Enkätresultat finns på webbplatsen <http://siris.skolverket.se> under fliken Tillsyn.